

Sygn. akt *XVII AmE 19/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Małgorzata Perdion-Kalicka</i>
Protokolant –	Starszy sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu 6 grudnia 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) - (...) ***Spółka Akcyjna w M.***

przeciwko ***Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki***

o ustalenie opłaty z tytułu koncesji

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 21 listopada 2016r. Nr (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od (...) - (...) Spółka Akcyjna w M. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka

Sygn. akt *XVII AmE 19/17*

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 listopada 2016 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) na podstawie art. 34 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.) oraz w związku z § 4 ust. 3 i § 6 ust. 4 w zw. z ust. 1 – 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz.U. z 1998 r. Nr 60, poz. 387 z późn. zm.) oraz w związku z art. 2 § 2 i 3 oraz art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2015, poz. 613 z późn.zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej ustalił dla (...) Spółka Akcyjna (powód) opłatę należną z tytułu koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie Obrót paliwami ciekłymi w tym gazem płynnym – (...), udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 18 lutego 2011 r. znak: (...) na kwotę 1 672 zł. (decyzja k.3 – 5V akt sądowych).

Od tej decyzji powód wniósł odwołanie zaskarżając ją w całości i domagając się jej uchylecia.

Powód zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie art. 34 ustawy prawo energetyczne w zw. z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z 5 maja 1998r w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (dalej jako rozporządzenie) poprzez ich błędną wykładnię i wyprowadzenie z treści tych przepisów wniosku o zasadności obciążenia zainteresowanego dwukrotnie obowiązkiem uiszczenia opłaty za prowadzenie działalności koncesjonowanej w 2011, podczas gdy prawidłowe wykładnia tych przepisów winna prowadzić do wniosku, że wobec zapłaty 18 lutego 2011 przez A. opłaty z tytułu działalności koncesjonowanej w prawidłowo ustalonej wysokości tj. 1 672 zł brak jest jakichkolwiek podstaw do zobowiązania koncesjonariusza do zapłaty w 2011 jakichkolwiek opłat z tytułu udzielenia koncesji o nr (...).

W odpowiedzi na odwołanie Prezes UOKiK wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) Spółka Akcyjna jest spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców KRS prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice Wschód w Katowicach pod numerem: (...). Przedmiotem działalności Spółki są między innymi sprzedaż detaliczna paliw, sprzedaż hurtowa paliw stałych, ciekłych, gazowych oraz produktów pochodnych (k. 22).

Obrotu paliwami powód dokonywał w oparciu o udzieloną 6 marca 2001r przez Prezesa URE koncesję nr (...). Koncesja ta była udzielona na 10 lat do 15 marca 2011. Przedsiębiorca uiszczył 18 lutego 2011r opłatę z tytułu posiadanej koncesji należną za 2011r.

Przed wygaśnięciem koncesji z 2001 r powód w dniu 29 października 2010 r. złożył do Prezesa URE wniosek o udzielenie koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami ciekłymi w tym gazem płynnym - (...).

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie udzielenia koncesji, Prezes URE decyzją z dnia 18 lutego 2011 r nr (...), udzielił powodowi koncesji na obrót paliwami ciekłymi na okres od 16 marca 2011 r. do 31 grudnia 2030 r. (k. 38 – 40 akt sądowych). Koncesja ta została cofnięta decyzją Prezesa URE z 14 listopada 2016, w związku z zaprzestaniem wykonywania przez przedsiębiorcę koncesjonowanej działalności (k.41)

W związku z udzieleniem powodowi w 2011 roku kolejnej koncesji, Prezes URE pismem z dnia 2 maja 2016 r. wezwał powoda do wniesienia w terminie 14 dni od dnia otrzymania tego pisma opłaty z tytułu udzielonej koncesji na obrót paliwami ciekłymi wraz z odsetkami za zwłokę za okres od dnia 22 marca 2011 r. do dnia wniesienia tej opłaty oraz poinformował o sposobie jej uiszczenia (k. 1 akt administracyjnych).

Powód w 2010 roku, tj. w roku poprzedzającym udzielenie powyższej koncesji, uzyskał przychody w zakresie działalności objętej koncesją w wysokości (...)zł, co wynika z oświadczenia przedsiębiorcy zawartego formularzu opłaty koncesyjnej (k.21 akt adm).

Pomimo powyższego wezwania, powód nie uiszczył opłaty koncesyjnej w terminie wskazanym w wezwaniu Prezesa URE, poinformował natomiast organ, że opłatę za 2011 rok uiszczył 18 lutego 2011 wskazując na przelew numer poprzedniej koncesji, gdyż nie był mu wówczas jeszcze znany numer kolejnej koncesji (k.3 akt adm).

W związku ze stanowiskiem powoda, Prezes URE pismem z dnia 20 lipca 2016 r. zawiadomił powoda o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia pierwszej opłaty z tytułu koncesji na obrót paliwami ciekłymi. W piśmie z 1 sierpnia 2016r powód podtrzymał stanowisko, że opłata z tytułu posiadania w 2011roku koncesji została już uiszczona.

Powyższy stan faktyczny był bezsporny między stronami. Sporna była natomiast ocena prawna skutków uzyskania kolejnej koncesji dla obowiązku uiszczenia ponownej opłaty koncesyjnej za 2011 rok. Sama wysokość opłaty koncesyjnej nie była kwestionowana przez powoda.

Sąd zważył, co następuje:

Odwwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 34 ust. 1. Ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, dalej jako p.e.), przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, wnoszą coroczne opłaty do budżetu państwa, obciążające koszty ich działalności.

Delegacja dla Rady Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa URE opłat koncesyjnych zawarta w ust 3. powołanego artykułu, wskazuje, że opłaty te należy określić z uwzględnieniem wysokości przychodów przedsiębiorstw energetycznych osiąganych z działalności objętej koncesją, a także kosztów regulacji.

Zgodnie z powyższą delegacją ustawową szczegółowe zasady określania należności z tytułu opłaty koncesyjnej zostały uregulowane w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz. U. z 1998 r. Nr 60, poz. 387, dalej jako rozporządzenie).

Stosownie do § 1 ust. 1 ww. Rozporządzenia, wysokość corocznej opłaty, wnoszonej przez przedsiębiorstwo energetyczne, któremu została udzielona koncesja, zwanej dalej „opłatą”, stanowi iloczyn przychodów przedsiębiorstwa energetycznego, uzyskanych ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie jego działalności objętej koncesją, osiągniętych w roku poprzedzającym ustalenie opłaty, oraz współczynników opłat, z zastrzeżeniem § 2.

Natomiast zgodnie z § 4 ust. 1 ww. Rozporządzenia, opłatę wnosi się w terminie do 31 marca każdego roku, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Ustęp 2 stanowi, że przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji z urzędu, wnosi pierwszą opłatę w terminie do 30 dni od dnia wydania koncesji. Natomiast zgodnie z ust. 3 powołanego przepisu w terminie określonym w ust. 2 pierwszą opłatę wnosi także przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji na wniosek, jeżeli w roku poprzedzającym udzielenie koncesji uzyskało przychody ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie działalności objętej tą koncesją.

Opłaty, o których mowa w przytoczonym przepisie art. 34 pe, są opłatami o charakterze administracyjnym. Prezes URE w razie stwierdzenia, że opłata została obliczona w sposób nieprawidłowy, wzywa przedsiębiorstwo energetyczne do ponownego jej obliczenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. W razie niedotrzymania przez przedsiębiorstwo energetyczne terminu, o którym mowa w ust. 1 ustawy, lub gdy opłata ponownie została obliczona w sposób nieprawidłowy - Prezes URE dokonuje obliczenia opłaty. Opłaty koncesyjne są wnoszone do budżetu państwa (rachunek URE jest jednym z rachunków dysponentów części budżetu państwa) i stanowią dochód tego budżetu. Należą one do kategorii tzw. „niepodatkowych należności budżetu państwa”, do których stosownie do treści art. art. 2 §2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U. z 2005 r. Nr 8 poz. 60 ze zm.) mają zastosowanie przepisy Działu III ustawy ordynacja podatkowa, regulujące m.in. zasady, wysokość i sposób naliczania odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych ale także nadpłaty należności podatkowych [vide: Czarnecka, Komentarz do art. 34 ustawy Prawo energetyczne].

Należy podkreślić, że chociaż opłata koncesyjna jest uiszczana w związku z przyznaniem praw wynikających z treści koncesji, to jednak nie odnosi się ona do faktycznego wykonywania działalności koncesjonowanej, lecz do hipotetycznej możliwości jej wykonywania, na co wskazuje moment jej uiszczenia tj. z góry za cały rok oraz oderwanie wartości opłaty od faktycznie zrealizowanych w danym roku obrotów, a ustalenie jej na podstawie obrotu z roku poprzedniego. Opłata ta nie jest świadczeniem przedsiębiorstwa energetycznego, wnoszonym proporcjonalnie do

okresu, w którym korzysta ono z udzielonej koncesji. Opłata koncesyjna jest więc płatna „z góry” do 31 marca każdego roku, niezależnie od tego czy działalność koncesjonowana wykonywana jest przez cały okres za który opłata zostaje uiszczona.

Opłata koncesyjna stanowi wprawdzie w pewnym sensie swoistą cenę za prawo prowadzenia działalności koncesjonowanej, ale nie jest ustalana w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności koncesji, ani też nie pozostaje w związku z realnie osiąganym przychodem w roku, w którym powstał obowiązek zapłaty opłaty. Dlatego zdaniem Sądu opłata koncesyjna stanowiąc jednorazową opłatę za wykonywanie działalności w danym roku kalendarzowym nie podlega także stopniowemu wykorzystaniu i nie może być ustalana proporcjonalnie do okresu w danym roku w którym działalność faktycznie była wykonywana. Stanowisko takie zostało wielokrotnie wyrażone w orzecznictwie (np. w wyroku SOKiK sygn. XVII AmE 19/14).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt sprawy niniejszej należy uznać, iż na podstawie jednoznacznie ciężył obowiązek wniesienia opłaty koncesyjnej w związku z udzieloną decyzją z 18 lutego 2011 r. koncesją na obrót paliwami ciekłymi na okres od 16 marca 2011r do 31 grudnia 2030 roku. Powód wypełnia przesłanki określone w § 4 ust. 3 rozporządzenia, tj. złożył wniosek o udzielenie mu koncesji, uzyskał decyzję o udzieleniu mu koncesji, prowadził przed wydaniem przedmiotowej decyzji działalność w zakresie obrotu paliwami ciekłymi oraz uzyskał z tej działalności przychód, który stanowił podstawę obliczenia opłaty koncesyjnej. Z obowiązku tego nie zwalnia powoda uiszczenie opłaty od koncesji udzielonej decyzją z dnia 6 marca 2001 r. i obowiązującej do 15 marca 2011 r. W niniejszej sprawie nie mamy do czynienia – wbrew twierdzeniom powoda – z podwójnym naliczeniem opłaty koncesyjnej przez organ, ponieważ opłaty te uiszczane są z dwóch różnych tytułów. Gdyby powód nie wystąpił z wnioskiem o udzielenie kolejnej koncesji, to opłata uiszczona 18 lutego 2011 roku nie podlegałaby zwrotowi w żadnym zakresie nawet w sytuacji zakończenia działalności koncesjonowanej z upływem terminu na jaki została udzielona koncesja tj. z dniem 15 marca 2011. Regulacje prawne dotyczące opłat koncesyjnych, w tym ordynacja podatkowa nie przewidują bowiem możliwości zwrotu „niewykorzystanej części opłaty” w związku z niewykonywaniem działalności koncesyjnej przez cały rok za który opłata została uiszczona z góry. Opłata koncesyjna jest świadczeniem bezzwrotnym (tak SOKiK w sprawie XVII AmE 19/14).

Skoro zatem uiszczona opłata koncesyjna, stanowiąc jednorazową opłatę za wykonywanie działalności w danym roku kalendarzowym, nie podlega stopniowemu wykorzystaniu, to wygaśnięcie koncesji z upływem okresu na jaki została wydana nie ma znaczenia prawnego dla już uiszczonej i należnej za dany rok opłaty koncesyjnej. Opłata ta zostaje skonsumowana wraz z wygaśnięciem koncesji, niezależnie od powodu jej wygaśnięcia i niezależnie od terminu jej wygaśnięcia, a więc też niezależnie od długości okresu przez jaki w danym roku działalność koncesjonowana była wykonywana.

Zatem wystąpienie z wnioskiem o wydanie kolejnej nowej koncesji, na okres następujący bezpośrednio po okresie na jaki udzielona była wcześniejsza koncesja, nie pozostaje w jakimkolwiek związku tak z dotychczasową koncesją jak i z uiszczoną z tytułu posiadania wcześniejszej koncesji opłatą koncesyjną. Do nowej koncesji zastosowanie znajduje przepis, który stanowi o pierwszej opłacie koncesyjnej tj. § 4 ust. 3 Rozporządzenia, w myśl którego przedsiębiorstwo energetyczne, któremu udzielono koncesji wnosi pierwszą opłatę w terminie do 30 dni od dnia wydania koncesji a jej wysokość ustalana jest w oparciu o przychody uzyskane w roku poprzedzającym udzielenie koncesji ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie działalności objętej tą koncesją (o ile tego typu działalność prowadziło i uzyskało dochody z tego tytułu).

Należy przy tym odnotować, że przedsiębiorca prowadzący działalność koncesjonowaną ma możliwość wystąpienia w trybie art. 39 p.e. o przedłużenie ważności koncesji. Warunkiem skorzystania z tego uprawnienia jest złożenie wniosku o przedłużenie jej ważności nie później niż 18 miesięcy przed jej wygaśnięciem. Termin ten ma charakter materialnoprawny, a jego niezachowanie powoduje, że przedsiębiorca nie może skorzystać z uprawnienia do przedłużenia ważności koncesji przewidzianego w tym przepisie.

W ocenie Sądu w sytuacji wystąpienia o wydanie nowej koncesji a nie o jej przedłużenie, sytuacja koncesjonariusza jest tożsama z sytuacją każdego innego przedsiębiorcy ubiegającego się o wydanie koncesji po raz pierwszy. W takim przypadku wydanie decyzji udzielającej koncesji będzie wymagało od przedsiębiorcy spełnienia przesłanek zawartych w art. 33 p.e., jak również uiszczenia pierwszej opłaty koncesyjnej i to niezależnie od tego, że wcześniej, w tym samym roku, uiszczył już opłatę z tytułu posiadania poprzedniej koncesji.

Reasumując należy stwierdzić, że fakt, iż powód nie skorzystał z uprawnienia do przedłużenia ważności posiadanej przez niego koncesji przewidzianej przez przepisy prawa energetycznego, a wystąpił o wydanie nowej koncesji, przesądza o obowiązku uiszczenia opłaty od „nowej” koncesji. Mając na uwadze to, że powód nie wniósł opłaty koncesyjnej od wydanej decyzji w wymaganym przepisami terminie, Sąd uznał, że pozwany słusznie zastosował przepisy § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja.

W tym stanie rzeczy brak było podstaw do uchylenia zaskarżonej decyzji. Dlatego Sąd na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., orzekł o oddaleniu odwołania.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Do kosztów niezbędnych do celowej obrony zaliczono poniesione przez pozwanego koszty zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł określonej w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia odwołania tj. w dniu 8 grudnia 2016 r.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka